

כאבת
לבת

לשבת מברכין אדר א'

הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל

לכיתות ד'-ו'

כבוד השבת - "יום זה מכובד מכל ימים"

למדנו על "עונג שבת" – בשבת עצמה. "כבוד השבת" – הכוונה להכנות לקראת השבת. יש לנקות ולסדר את הבית, שיהיה נקי ויפה. יש להתרחץ וללבוש בגדים נקיים ויפים לכבוד שבת. לערוך יפה את השולחן, לפרוס מפה, ולהניח כלים יפים על השולחן, ואם אפשר אז גם פרחים, או קישוט אחר. גם את המיטות יש לסדר יפה. לא קובעים סעודה לפני שבת מפני כבוד השבת מיום ששי בצהרים, כדי שיהיה לאדם רצון וחשק לאכול בשבת עצמה. מותר לשתות ולאכול, אך לא לקבוע סעודה. הרמב"ם (הלכות שבת ל, ב) הוסיף עוד: "ויושב בכבוד ראש, מייחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך, וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהסן בערב שבת ומתעטפים [בבגדים יפים] ואומרים: 'בואו ונצא לקראת שבת המלך'". סיפרו לנו חכמים (שבת קיט, ב): "שני מלאכי השרת מלווין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת לביתו, אחד טוב ואחד רע. וכשבא לביתו ומצא נר דלוק ושולחן ערוך ומטתו מוצעת, מלאך טוב אומר: 'יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך. ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו. ואם לאו, מלאך רע אומר: 'יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך, ומלאך טוב עונה אמן בעל כרחו'".

יש נוהגים לשיר כשחוזרים הביתה בערב שבת מבית הכנסת: "שלום עליכם מלאכי השלום... בואכם לשלום... ברכוני לשלום...". שהמלאך הטוב יברך, והאחר יענה אמן.

הרב צבי יהודה קוק, כיבד מאד את השבת. לבש בגדי שבת מיוחדים והתכוון לקראת השבת. בסעודות שבת היה מאריך בדברי תורה וסיפר על גדולי ישראל. הסעודות עמו היו מרוממות מאד. באמצע שבוע הוא היה אוכל מעט. אולם בשבת הוא סעד את ליבו ואכל כל מה שהגישו לפניו. הוא הסביר שריבוי האכילה יחסית ליום חול הוא "עונג שבת" והיה מציין את דברי המדרש תנחומא (פרשת בראשית סימן ג): "וכבוד שבת עדיף מאלף תעניות". (שמחה רז, משמיע ישועה, עמ' 493).